

Dejan Ilić

DUVANSKI PUT

vitak i fin kao dim cigarete
(M. de Buli)

sve što znam, vrata su prema mraku
(Š. Hini)

1

I, napokon, izlazim na otvoreni put, svetla u retrovizoru mrknu, ovo je tama, mesto prodora i slobode, ostavljam za sobom tesne prostorije, kljucanje čaša, pesnice osmehâ, pesak razgovorâ – samoća je najlepša kad se pistom pruža. Svaki je kilometar jedna cev, svaki je kilometar jedna perla, sastavljam tunel-ogrlicu svog života, i ubrzavam, ubrzavam, ja čestica izludela, tako daleko, tako blizu sebe.

2

Pulsiraju ceste, isparava ravnica, vatro, hodaj sa mnom, so je to promene, izlivaju se naselja, đubrišta, nadiru magle sa jezera. Odakle izvire napukli ritam što odseca udove, amputira deo po deo, i ostavlja samo oči, na tankim drškama, dva kristala. Nepokretan sam, zaustavio se nisam.

3

Duboko, još dublje u nemi film
što se pred tobom odvija.
Prečista su okna, kao pokožica
zategnuta i glatka, noćni
povetarac pravi ti jezerca
u oku, arhipelag i duvanski put.
Kad stopalom papučicu po-
rineš, niska belih cigareta,
isprekidana duž u noći
postane puna linija i klupko
tvoje sudbine, malo vode i
čitavo more na dlanu.

4

Povremeno, čoveku je glas ono što
je životinji dlaka, ili ptici perje;
gde počinju ambisi, iza ove okuke,
završava se moje slalom-ćutanje
i sve mi tad govori o padu
kad, odjednom, reč-pojas naraste,
odigne me, ogrne nežno promrzlo
telo, dah topao/ spremi ga za zimu.

5

A farovi su koplja što ti u susret
dolaze, iz moždine noći, i rešetaju
sumnjivo štit-staklo, popucalo, razbijeno
koliko puta na ko zna već koliko komada.
I vetar se spolja čuje, zastave pakla,
srča je sveopšta, legije nasrću mraka,
iz prošlosti, strelice žara, plameni
jezici oblizuju lice, a krajolik vitla,
huji, planine šište. Dok uperen, već
zaboden, tačka si, zauvek fiksirana.

6

Odužila se vožnja i sada
prizori gusnu. Lepi se lepota.
Da li sam zaboravio mapu, čudan
je ovo kraj, kao vratovi probušeni
svrdlima saobraćajnih traka. Slaba
su uteha moteli pored autoputa,
ili muzika-brujanje što ispunjava kabinu,
što pršti po skazaljkama i očicama
komandne table, rasprskava se
na šoferšajbni. Postoje li
početak i cilj jednog putovanja,
ima li pređene trase, utvrzene
staze što vodi do obala, čistine,
makar ledine, u svitanje. Svuda
su posejali znakove koji mi ništa
ne kazuju, nikuda ne
usmeravaju. *Kuća nasred drumu,*
samo je pano,
samo reklama, dobar razlog
da se radio pojača, gas doda.

7

Kao milovanje,
ono što nema budućnost, ni svrhu,
što se uvek odvija u mraku, i nema tok
prozirnosti ili otkrića, naočari-slepila
u kojima se drugi, izvan tvog poretka,
ogleda. Tako mi noćas izgleda krstarenje
kroz uspavana sela, stogove-šatore
gde neko strano življenje
drema, vočka sasušena i ukrućena,
uvučena u sebe, ponor ili površina
mudrost što svoje lice
ugašenim oknima ulepšava.

8

budi mi tu dok se ova magistrala
cepa na dva dela i u krivini
izdišu tereti koje sam nosio dovde.
budi/ budi mi tu dok još, negde, ima
sunca, šljunka i lahor sa mora
okopane bašte u priobalju šara,
dok mi sreća, sada/ visi o koncu
i kao udes, nad klisurom podrhtava.

9

Uspori i okreni se načas, vidiš li
kako se svetlo iskrenulo i već sija
odozdo, koračaš po iglicama tame,
po vrelom pesku, umnožavaju se
sečiva rasvete. Pređi, ako možeš,
nadvožnjak što se u rešeto pretvara
i nastavi, nepovređen, dalje u noć.

10

Pa, onda, grad čije ulice nemaju imena,
bez trgova, iz sna, iz neke priče o begu.
Parkovi, zeleni, i obasjani, bez ljudi,
kao kristalne bašte, ima li vazduha tamo,
je li biljke rastu? Kao da ronim, kola me
nose, ka izlazu, tuneli i prilazi, ližu me
visoke zgrade, izvrnuti grkljani, gejaziri
od stakla zariveni u nebo. Ali, još malo,
budi-budi-mi-tu i prolazim predgrađa,
kola me nose gde makija zri, gde sebi
konak-varoš užem od peska pletem.

11

Iza one stene, u procepu, pronaći ćeš
raskršće u kome se ovo klizanje račva,
predah i prepuštanje. Ugledaćeš čvorište

gde prestaje duž dugačka nalik na veliki
isplaženi jezik. Biće to kao preleteti
život u magnovenju, uputiti poslednje
pozdrave pre no što te, u svitanje,
preuzmu prašnjave jedinice sna.